

Правова охорона довкілля: сучасний стан та перспективи розвитку

Монографія присвячена дослідженню концептуальних засад сучасного стану та перспектив розвитку законодавства про охорону довкілля. Проаналізовано правові засади державної екологічної політики у сфері охорони довкілля, науково-методологічні чинники становлення та перспективи розвитку законодавства про охорону довкілля, організаційно-правовий механізм охорони навколишнього природного середовища. Велика увага приділяється питанням правового забезпечення охорони земель, вод, рослинного та тваринного світу, надр, атмосферного повітря, озонового шару та клімату, природних ресурсів континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони, навколишнього природного середовища при поводженні з відходами, міжнародно-правовим засобам забезпечення охорони довкілля. Сформульовано низку пропозицій щодо вдосконалення механізму правової охорони довкілля.

Для науковців-правників, викладачів, аспірантів, студентів юридичних вищих навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться теоретичними питаннями екологічного права.

Зміст

Вступ.....	8
------------	---

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Розділ 1. Правові засади державної екологічної політики у сфері охорони довкілля.....	14
--	----

Розділ 2. Науково-методологічні чинники становлення та перспективи розвитку законодавства про охорону довкілля.....	32
--	----

Розділ 3. Організаційно-правовий механізм охорони довкілля (екологічне управління).....	56
--	----

3.1. Інституційна складова організаційно-правового механізму охорони довкілля.....	69
3.2. Функціональна складова організаційно-правового механізму охорони довкілля.....	85

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Розділ 4. Правове забезпечення охорони земель.....	110
--	-----

4.1. Історико-правові засади розвитку законодавства у сфері охорони земель.....	110
4.2. Стан сучасного правового забезпечення охорони земель.....	123
4.2.1. Об'єкти правової охорони земель.....	123
4.2.2. Суб'єкти правової охорони земель.....	148
4.2.3. Правова охорона земель в Україні.....	159
4.3. Особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері охорони земель.....	188

Розділ 5. Правове забезпечення охорони вод.....	194
---	-----

5.1. Історико-правові засади розвитку законодавства щодо охорони вод.....	194
5.2. Правове забезпечення охорони вод в Україні.....	205
5.3. Правова охорона вод: загальна характеристика, правові заходи щодо охорони вод.....	212

5.3.1. Встановлення природоохоронних територій (водоохоронних зон, прибережних захисних смуг, смуг водних шляхів тощо)	216
5.3.2. Запобігання шкідливій дії вод	227
5.3.3. Запобігання забрудненню, засміченню, вичерпанню вод	230
5.3.4. Організаційно-правові заходи	233
5.3.5. Стандартизація та нормування	237
5.3.6. Встановлення прав і обов'язків водокористувачів	239
5.4. Особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері охорони вод	242
Розділ 6. Правове забезпечення охорони водних біоресурсів	249
6.1. Історико-правові засади розвитку законодавства щодо охорони водних біоресурсів	249
6.2. Стан сучасного правового забезпечення охорони водних біоресурсів	259
6.3. Загальна характеристика водних біоресурсів як об'єктів правової охорони	263
6.4. Поняття, зміст та система правових заходів з охорони водних біоресурсів	273
6.5. Особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері охорони водних біоресурсів	282
Розділ 7. Правове забезпечення охорони надр	290
7.1. Історико-правові засади розвитку законодавства про охорону надр	290
7.2. Стан, сутність та перспективи розвитку сучасного нормативно- правового забезпечення охорони надр	294
7.3. Надра як об'єкт правової охорони	306
7.4. Право власності на надра та ресурси надр	317
7.5. Правові заходи щодо охорони надр	340
Розділ 8. Правове забезпечення охорони рослинного світу	358
8.1. Історико-правові засади розвитку законодавства щодо охорони об'єктів рослинного світу	358
8.2. Загальна характеристика правової охорони об'єктів рослинного світу	381
8.3. Правові заходи щодо охорони об'єктів рослинного світу	388
8.3.1. Встановлення прав і обов'язків користувачів об'єктів рослинного світу	388

8.3.2. Встановлення правил і норм охорони, використання та відтворення об'єктів рослинного світу	389
8.3.3. Організаційно-правові засоби охорони об'єктів рослинного світу	398
8.3.4. Заборони і обмеження використання об'єктів рослинного світу та здійснення відповідної діяльності.....	402
8.3.5. Стандартизація та нормування	404
8.3.6. Занесення рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин до Червоної книги України, та рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, та типових природних рослинних угруповань — до Зеленої книги України	405
8.4. Особливості юридичної відповідальності за порушення флористичного законодавства	410
Розділ 9. Правове забезпечення охорони тваринного світу.....	420
9.1. Історико-правові засади розвитку законодавства щодо охорони тваринного світу.....	420
9.2. Стан, сутність та перспективи розвитку сучасного нормативно-правового забезпечення заходів охорони тваринного світу.....	441
9.3. Загальна характеристика тваринного світу як об'єкта правової охорони.....	455
9.4. Зміст правової охорони тваринного світу.....	465
9.5. Система та особливості заходів щодо охорони тваринного світу.....	468
9.6. Особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства у галузі охорони тваринного світу та середовища його перебування	485
Розділ 10. Правове забезпечення охорони атмосферного повітря, озонового шару та клімату	506
10.1. Історико-правові засади розвитку законодавства щодо охорони атмосферного повітря, озонового шару та клімату.....	506
10.2. Атмосферне повітря, озоновий шар і клімат як об'єкти еколого-правової охорони: поняття та загальна характеристика.....	522
10.3. Нормативно-правове регулювання охорони атмосферного повітря, озонового шару та клімату	534
10.4. Зміст і система правових заходів щодо охорони атмосферного повітря	549

10.5. Правова охорона озонового шару і клімату.....	566
10.6. Особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері охорони атмосферного повітря, озонового шару та клімату	576

Розділ 11. Правове забезпечення охорони природних ресурсів континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони.....

11.1. Історико-правові засади розвитку законодавства щодо охорони природних ресурсів континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України.....	588
11.2. Континентальний шельф та виключна (морська) економічна зона України як об'єкти правової охорони	603
11.3. Правові заходи охорони природних ресурсів у межах континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України.....	619
11.4. Особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства про охорону природних ресурсів континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України.....	640

Розділ 12. Правове забезпечення охорони навколишнього природного середовища при поводженні з відходами .....

12.1. Стан та перспективи розвитку сучасного нормативно-правового забезпечення охорони навколишнього природного середовища при поводженні з відходами.....	653
12.2. Загальна характеристика правового регулювання у сфері поводження з відходами	662
12.2.1. Поняття та види відходів	662
12.2.2. Особливості правової охорони довкілля при поводженні з відходами виробництва та споживання, радіоактивними відходами.....	670
12.3. Особливості юридичної відповідальності у сфері охорони навколишнього природного середовища при поводженні з відходами.....	687

Розділ 13. Міжнародно-правове забезпечення охорони довкілля .....

13.1. Історико-правові засади розвитку міжнародного забезпечення охорони довкілля.....	692
--	-----

13.2. Поняття, принципи, об'єкти та суб'єкти міжнародно-правового забезпечення охорони довкілля	701
13.3. Міжнародно-правове забезпечення охорони Світового океану та внутрішніх вод.....	711
13.4. Міжнародно-правове забезпечення охорони флори і фауни.....	720
13.5. Міжнародно-правове забезпечення охорони атмосферного повітря, озонного шару та космічного простору	730
13.6. Міжнародно-правове забезпечення охорони довкілля Арктики й Антарктики	738
13.7. Міжнародно-правове забезпечення охорони довкілля від забруднення радіоактивними та іншими небезпечними речовинами і матеріалами	748
Література	756
Відомості про авторів	782

[Перейти на сайт →](#)